Ч. 161 Пятниця 22 липня (3 серпня) 1894. Рік IV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в Адміністрациї „Ґазети Львівскої“ і в ц. к. Старостствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Нові причинки до нашої політики.

I.

В послідних днях появили ся в декотрих руских часописях замітні статї про нашу політику, котрі годить ся кождому знати, хто хоче бодай трохи орієнтувати ся в тім хаосї політичнім, який у нас тепер запанував. В „Ділї“ появило ся „Отверте письмо“ посла Романчука і ми думали познакомити з ним насамперед наших читателів, але коли по відповіди дра Савчака на се письмо і додатку пос. Романчука у відповіди дрови Савчакови, появило ся в „Ділї“ ще й письмо пос. Вахнянина, ми мусїли вдержатись припускаючи, що й на се письмо появить ся відповідь пос. Романчука так само скоро як на відповідь дра Савчака, а тогди будемо могли все вже представити яко цілість та додати до неї голоси других ґазет як Kurjer-a Lwowsk-ого і „Галичанина“. Поки що подаємо з „Правди“ статю під заголовком: „Добутки принципіяльної політики“, котра характеризує нашу політику з послідних часів. „Правда“ пише:

„То буде акция велика, на ширші розміри, що з'єдинить під проводом народовців всїх Русинів, і поставить їх на міцній основі, а москвофільство буде знищене“.

Такий гороскоп ставив оден політичний товариш п. Романчука що до памятного з'їзду мужів довіря, якпй мав відбути ся 19 марця с. р. З того часу проминуло вже більше як чотири місяцї, відбув ся сей славний з'їзд марцевий мужів довіря, відбули ся і загальні збори „Народної Ради“ 3 мая с. р., відбули ся в червні надзвичайні збори „Підгірскої Ради“ в Стрию, де тепер находить ся ґенеральний штаб „правдивих заступників народних“, відбули ся і збори в Жовкві, скликані дром Королем. Можна лише жалувати, що не відбули ся заповіджені по инших містах, як в Бродах, Бережанах, Теребовлї і т. д., віча повітові. Однак аранжери одного з тих невідбувших ся віч, іменно теребовельского, забороненого староством з огляду на пошести в тих сторонах, виявили також, на що зуміли спромогти ся. Таким побутом можемо тепер вже хочби в приближеню зробити білянс тої акциї, яка ведеть ся у нас під ріжними назвами, то „примиреня партий руских“, то „консолїдациї Русинів“, то „відпорного становища“ і т. ин., а в своїх основах обертаєть ся в тім самім мовби зачаровані кружку і не може з него видобути ся.

Покладаючись на згаданий в горі гороскоп, проголошений з таким пророчим духом згаданим в горі політиком думали ми, що справдї раз вже поведе ся Русинам народовцям видобутись з шкідливої політичної блуканини, сконсолїдувати свої сили для орґанічної працї народної, скріпити ся умірковавими елементами, що як нас впевняв дехто стоять de facto на народній основі, а лише припадком попали в табор москвофільский або радикальний, і що справдї почне ся позитивна, реальна робота народна, так що не будемо лише з заложеними руками вижидати, чи „не спаде яка концесия для нас з гори“.

Тимчасом, як відомо, скорше як можна було сподїватись, сам інїциятор з'їзду марцевого мусїв признати, що ся нова „проба не повела ся“, що з москвофільского табору нїхто не думав і не думає зречи ся своїх принципів для „принципіяльної полїтики“ посла Романчука і станути під єго прапор, що о. Давидяк, котрий з дром Олесницким в Стрийщинї і околици unisono сьпіває пісеньку про примирене руских партий, на марцевім з'їздї дуже гарно вторував речникови москвофільского сторонництва дру Кулачковскому, що др. Франко, котрий так переконуючо доказував потребу і можливість примиреня, вибраний до децемвірату для скодифікованя сего примиреня, відскочив від сего, зложивши свій мандат в децемвіратї, а єго товариш п. М. Павлик в „Народї“ впевняв, що старші партиї рускі (себ то народовцї і москвофіли) не дозріли ще до такої дїйсно політичної згоди. З справозданя дра Короля з 5-лїтного соймованя, яке він в перший раз здавав у Жовкві 19 червня с. р., виявилось, що єго сторонництво вважає радикалів шкідним для рускої суспільности елементом, у котрого нема иної проґрами, що бажав би лише знищити все істнуюче, але не здає собі справи з того, що на те місце поставити. Др. Король признає ся: „ми хотїли втягнути їх (радикалів) до заінавґурованої нами примирительної акциї — але переложивши се зрозумілою мовою, значить: „ми (др. Король et comp.) хотїли ужити радикалів замість тарана, щоб розбити партию народовців, але тепер коли вже пп. Павлик, Франко, Олесницкий і т. ин. вкуп з нами і з п. Романчуком сего довершили, ми їх не потребуємо і нарід руский перед ними остерігаємо“.

І справдї, коли марцевий з'їзд мужів довіря показав, що москвофіли і радикали виступили одноцїльно і консеквентно стояли при своїх принципах — виявилось, що народовцї, покликані п. Романчуком на сей зовсїм несподївано і секретно аранжований з'їзд, розстрілились в своїх поглядах принципіяльних

3)

На сторожи.

Оповідане Ґ. Запольскої.

(Конець.)

Тимчасом почав недужий на ново маячити. Заєдно говорив про хлїб з свого поту, що инші з'їли а єму не лишили й малої одробинки. І дїйстно, що єму мусїло не лишитись анї окрушини, бо найдено єго напів мертвого з голоду і обезсиленя серед зелени міского огороду.

— Проч, круки, не розривайте-ж мене так дуже!... Ох, з моїх рук тече кров, чимже я буду працювати? Нїхто не подасть менї нї милостинї.... нї роботи.... Лише сей хлїб мушу печи, щоби аж полумінь била!...

Він став в ліжку на колїна, страшно сумний, подібний до вампіра або якого страховища. Се було страховище нужди.

Сестра Калїкста зблизила ся тихо і стала перед самим шаленим. Єї вид настрахав єго і він подав ся скоро назад; однако згодом зникав страх і він став їй пильно приглядатись.

— То ти! — відозвав ся вкінци сумно. — Чогож ти встала з гробу і лишила самі дїти? Чи тобі там зле дїє ся? Алеж тут на сїй земли було тобі добре зле.... ти також пекла хлїб для инших.... а й я бив тебе нераз.

Він підніс руку і сильно відіпхнув від себе монахиню, що схилила ся над ним, аби змочити єму виски.

— Іди, іди, бо знов буду мусїв для тебе красти! Іди спати.... на кладовище!... і не приходи більше.... Проч, проч!

— Положіть ся, добрий чоловіче, Бога ради прошу вас! — відозвала ся сестра Калїкста своїм лагідним голосом і вхопила єго за руку.

Хорий стиснув судорожно єї пальцї і сильно потряс нею.

— Ти все ще стоїш?... знов просиш хлїба? Не бачиш, що я нїчогісїнько не маю.... у.... зимно! Фабрика стоїть, ... завтра .... завтра!

Він понизив голос і понуро дивлячись перед себе, додав:

— Знаєш, єсли завтра не найду якої роботи, то убю когось....

Монахиня мимохіть задрожала. Єї очи обернули ся до стїни, на котрій висїв великий чорний хрест.

— О Ісусе, — прошептала — як страшно мусить сей чоловік терпіти, коли через єго уста можуть перейти такі слова!

Тепер підніс ся хорий нагло в гору і вискочив з ліжка. Довга шпитальна сорочка звисала з єго сухих рамен як потрумник.

— Зловили нас!... — застогнав з розпукою. — Замкнуть нас на цїле житє! Утїкаймо! утїкаймо на кладовище! Ходи... ходи!...

І він вхопив монахиню за одїж і став єї за собою тягнути. Ним заволоділа що раз більше ростуча шаленість. Дрожав цїлим тїлом, а єго зуби кланцали як кости кістяка.

Сестра Калїкста опирала ся і хотїла шаленого привести назад до ліжка, але дармо. Він тягнув єї цїлою силою поміж ряди ліжок.

— Ходи, ходи, скорше.... вже ідуть по мене! Не чуєш, як брящать ланцухи?

Монахиня упала на колїна і хапала ся кінцїв ліжок, але шалений волїк єї за собою, подер на нїй одїж і покалїчив їй руки.

Нараз опустив єї так нагле, що она упала цїлим тягаром свого тїла і ударила головою до краю ліжка; в очах їй потемнїло і почула в висках страшний біль.

— Коли не хочеш себе ратувати, то пропадай!... Я утїкаю, ще час!...

І пересунувшись поміж ліжка, прискочив до одного вікна, що як раз було трохи відхилене, бо ніч була чудово тепла, майже горяча; він отворив єго встяж і вже замірив ся до смертельного скоку, коли сестра Калїкста вчіпила ся єго одежи.

Она скоро прийшла до себе; звісила ся, окровавлена і в подертій одежи, цїлим тягаром свого тїла на шаленім.

Друга на єї місци, уникнувши майже певної смерти, була би може побігла вибити сторожа, або була би кликала о поміч. Однако она не гадала на наслїдки. Житє людске було в небезпечности і она хотїла перешкодити нещастю.

і показались так хиткими, як їх проводир. Вийшло, що москвофіли і радикали готові були приняти до відомости каяне п. Романчука задля „невдалої проби“, але розрішене готові були дати народовцям і з ними примиритись тоді лише, коли-б народовці зреклись своїх, як „Народ“ називає „чисто рутеньских основ в справах народности, віри і льояльности“.

Те, що наклюнулось на марцевім з'їзді, стало довершеним фактом в маю на зборах „Народної Ради“. Др. Олесницкий розбив на велику втїху москвофілам і радикалам народне сторонництво, зробивши з п. Романчуком повне fiasco з так званою „принципіяльною полїтикою“, висловленою п. Романчуком: відпорним становищем зазначувати невдоволене Русинів! Так отже „принципіяльна полїтика“, інавґурована перед кількома місяцями п. Романчуком в Бібрцї, діждала ся вправдї санкції більшости зборів „Народної Ради“ на команду дра Олесницкого, але така „принципіяльна полїтика“ нїкому не могла і не може заімпонувати, бо она зовсїм без змісту, без проґрами, без принципів, lucus a non lucendo! Др. Трильовский*), котрий з причин зовсїм зрозумілих не щадив „новоеристів“ або як він за проводом стрийского отамання каже, „полїтиків нового курсу“ і писав про них квачем замачаним в багно найпоганїйшого бруду, назвав наведену в горі паролю п. Романчука — тупою, низькою і безглуздою фразою. Не жалував він вправдї ладану, щоб підкадити дрови Олесницкому, а мусїв признати, що резолюция дра О-го (Нар. Рада узнає лише тих послів речниками рус. народ. сторонництва, що підуть дорогою вказаною п. Романчуком) зовсїм не імпонує радикалам, бо яка-ж принципіяльна політика п. Романчука?! Ухвалою сеї резолюції зведено вправдї роботу полїтичну ad absurdum, але осягнено одно, чого так горячо бажали і москвофіли і радикали з того часу, як п. Романчук з цїлого краю, від всїх щирих Русинів почав діставати безліч адрес признаня — осягнено горячо бажану мету — розбити табор народовцїв. П. Романчук покірно склонив голову перед стрийским отаманнєм, а зараз під конець зборів „Народної Ради“ злякав ся ухваленої резолюції, з котрої помагачі-москвофіли поквапили ся витягнути практично консеквенції. Внесене п. Хойнацкого, щоби виключити п. Вахнянина з „Народної Ради“ вправдї не перейшло, однак оно протверезило деяких народовцїв, ошоломлених підгірскими фразами і они побачили, які люди виступають до полїтичного ареопаґу над народовцями.

Дальшою ілюстрациєю сеї поганої прояви єсть подія, що склала ся в Теребовлї з нагоди заборони віча тамошним старостою. Кільканайцять сьвященників, втягнувши до того кількох міщан, здобулись на дуже дешевий доказ свого псевдопатріотизму і вислали п. Барвіньскому телеґраму таку: „Відчуваючи на нашім тяжкім полїтичнім положеню наслїдки Вашої полїтики, хоть придавлені тероризмом шлемо Вам одноцушно вотум недовірствія. Русскіи Теребовельщини зібрані задля недозволеного віча: Григорій Олесницкий, шамбелян, Іоан Залуцкий, Теофіль Лавровский, Евстахій Цурковский, Іван Воляньский, Андрей Тимус, Аполоній Чемериньский, Теодор Цегельский, Михаіл Павлик, Ілярій Домбчевский, Ігнатій Левицкий і ин.“.

Се викликало відповідь п. Барвіньского в „Дїлї“, котре поквапилось подати сю телеграму і з сеї відповіди виходить, що між підписаними вотантами находять ся люди, що як раз ставали перепоною в праці для народної осьвіти, як Залуцкий (парох теребовельский), Павлик (парох микулинецкий), або і пальця до того не приложили як Левицкий, Лавровский, Чемериньский і ин. Таким побитом дійшли народовці до того, що до ареопаґу, який має судити їх власних трудовників на полї народного осьвідомленя і просьвіти, покликують людий або впрост неприхильних народови або пустих крикунів. Тут можна справдї приложити Шевченкові слова: Доборолась Україна!... коли такі Маркови стали нашими „мужами довіря“, коли такі Залуцкі, Павлики et cons. творять ареопаґ для осуду праці для руского народу. Сполучуючись нерозважно з такими елементами, каламутять деякі народовці нашу як сльоза чисту справу, запропащують її і стають як раз в суперечности з принципами, з ідеєю народовскою. Для таких елементів все, що зробить ся для справи чисто народної, не тільки не буде „концесиєю“, але навпаки буде „оскорбленєм“, позаяк ті елементи се „гробокопателї“ руской справи, руской ідеї національної. Для приєднаня таких елементів роблять деякі народовцї, що чванять ся справдешними заступниками „принципіяльної політики“ такі „концесії“, котрі як раз суперечні з нашими принципами. Се бачимо і в „Народній Торговлї“ і в „Днїстрі“ і в новозаснованім „Обществі“ (!) задатковім „Віра“ в Перемишли, як народовці калїчать немилосердно рідну свою мову для приєднаня таких нечестивих елементів — а відтак дивують ся, коли який комісар або староста її на свій лад калїчить!

Від трийцяти років Русини народовцї добивались заведеня фонетичної правописи і чистої мови народної в школї і урядї. Тепер же коли як раз по довгих заходах повелось се осягнути, коли майже всї книжки рускі для шкіл народних виготовлені в новім виданю чистою мовою і фонетичною правописю і війдуть з слїдуючим роком в школу, коли значна частина книжок руских для шкіл середних друкує ся, коли на почтах і зелїзницях в оповіщенях і дописях уживають тої правописи, коли, як дізнаємо ся і міністерство справедливости розпорядило в судах уживати фонетичної правописи (отже й руского письма) і Словаря юридичного Дра К. Левицкого, деякі львівскі і підгірскі політики як раз пропаґують етимольоґію і язичіє! Чи се принципіяльна політика, чи се не нагадує добре відомої байки Езопової?!

Отже коли орґан п. Раманчука, навкучивши собі двомісячне „неприхильно вижидаюче становище“ супроти пп. Барвіньского і Вахнянина з находи їх промов парляментарних, допитує ся про „якісь концесії, котрі в короткім часї мали прийти“ — то ми наперед можемо впевнити сей орґан, що сї „концесиї“, яких добивають ся для руского народу в Галичині і Буковині згадані посли, не вдоволять зовсїм оо. Давидяків, Залуцких, і т. п. союзників підгірского отамання, а навпаки видадуть ся їм „оскорбленієм історических начал“. На останку додамо, що до постепенного розвитку народу так, як до здвигненя найменшої будівлї потреба довшої і безнастанної праці не одиниць, але загалу, а до знищеня хоч би як найкрасшої сьвятинї вистарчить один Герострат!

---

*) Такі люди мали би творити після думки п. Романчука ліве крило народовцїв!! (Замітка редакциї „Правди“.)

Перегляд політичний.

Віденьска ґазета урядова оголосила санкціонований закон о способі доставлюваня фондів на будову будинків для середних шкіл.

Перше ческе віче католиків в Бернї закрито вчера по триднених нарадах. На послїдне засїдане прибув також архієпископ Кон, котрого предсїдатель гр. Ото Серенїй повитав довшою промовою.

Клерикальні часописи угорскі доносять, що примас угорский має скликати на день 17 або 18 серпня конференцию епіскопів, котра ухвалить, яке становище має заняти в будучности епіскопат супротив церковно-полїтичних законів.

З віденьских кругів полїтичних доносять до монахівскої Allg. Ztg., що у відносинах мїродайних кругів австрийских до Болгариї нїчого не змінило ся. Круги ті як давнїйше так і тепер придержують ся тої засади, що не треба мішати ся до внутрішних справ болгарских і полишити Болгариї, нехай она сама розвиває ся свобідно і самостійно.

Journ. de St. Ptbg. каже, що правительство росийске діставши вість о непорозумінях межи Хиною і Японом старало ся всїма силами не допустити до проливу крови і радило як в Пекінї так в Токіо, щоби обі сторони відкликали свої войска. Правительство анґлїйске годило ся зовсїм з тим кроком Росиї і прилучило ся також до него а так само зробили і другі держави. Підчас сеї акциї вибухла однакож війна, але мимо того єсть надія, що істнуюче непорозуміне дасть ся ще може залагодити.

Проводир сербских радикалів вернув до Білграду, з відки поїхав опісля до Нїшу. Пашич сказав сербскому президентови міністрів, що єго партия буде старати ся всїма силами привернути вповні сербску конституцию з 1888 р. Дальше сказав Пашич, що єго партия має в собі богато неспокійних елементів, однакож буде старати ся позбути ся їх.

О війнї межи Хиною а Японом нема точних вістей; звістно лиш то, що Японцї виповіли вже формально війну Хінцям, та що затопили і забрали Хінцям кілька кораблів воен-

---

Тепер обернув ся хорий з подвійною лютостию до неї і хотів силою увільнити ся від єї рук.

Бліде сьвітло нічної лямпи осьвітлювало сю страшну сцену та від часу до часу озаряло на хвилю нужденне лице шаленого та окровавлену голову монахині.

Велика намітка помята і подерта упала на землю, а ясно-біляве коротко стрижене волосе окружало голову сеї женщини як яка авреоля.

Борба коротко тревала. Два рази сестра Калїкста відіпхнена з надлюдскою силою упала з стогоном на землю: два рази підносила ся та хапала відтак з розпукою руки і одіж шаленого.

— Ах, проклята — кричав він — то ти хочеш мене погубити.... Добре, утїкаймо обоє разом!

І він підніс умучену до полусмерти на руки.

— Іди-ж наперед, я піду за тобою!

Вихилив ся з вікна і поглянув в нічну пітьму.

— Нїхто не побачить тебе, лише скоро біжи!

Сестра Калїкста стала інстинктово боронити ся перед грозячою смертию. Але на дармо; хорий, котрого сили в горячцї на хвилю збільшили ся, підніс безборонну до гори і кинув з цїлим розмахом на долину. З уст нещасної роздав ся лише одинокий оклик!

— О, Христе!

Тїло упало з глухим лоскотом на виложене камінєм подвіре.

В тій самій хвили збудив ся Іван і поскочив до вікна. На єго вид упав хорий на землю і простогнав:

— За пізно!... полїция.... полїция!...

Відтак цїлком успокоїв ся і без опору дав ся сторожеви відвести до ліжка, лиш від часу до часу бурмотав:

— Пішла геть, на кладовище!

* *

Коли надбігли перестрашені люди, найшли вже лиш окровавленого трупа монахині. Голова, не хоронена навіть волосєм, розбила ся на місци.

В шпитали заволодів глубокий сум, загальний, великий, з глубини душі пливучий плач. Добрий ангел зник з тих мурів і полишив в серцях всїх нещасних лише спомин та любов.

Недужий, несьвідомий убійник знов поздоровів і пішов в сьвіт, щоби дальше вести жите повне журби, недостатку і нужди.

Сестра Калїкста окупила єго жите своїм власним. Єї смерть продовжила єго жите о цїлі лїта.

До послїдної своєї хвилї була вірна свому обовязкови. Без змази, чиста, невинна, гідна подиву, не уступила з свого місця навіть в хвили смерти.

Умерла як вояк — на сторожи.

них. Ще дня 23 липня затопили они хіньский корабель „Кавшунг“, котрий, як кажуть, плив під анґлійскою фляґою і на котрім було богато Европейців. З цілої залоги, котра виносила около 1500 людий, виратовано всего лиш 40 і то при помочи якогось францускогo корабля. З Шангаю доносять знов, що дня 30 липня затопили Японці другий хіньский корабель „Чен-Юан, найбільший, який мала Хіна, і взяли чи також затопили ще два другі хіньскі кораблі.

Новинки.

Львів дня 2 серпня

— **Виділ краєвий** іменував Януша Пшигодзкого аплікантом концептовим; Волод. Рудзкого ад'юнктом касовим, Ом. Собка протоколістом, Юл. Стельмахова канцелістом, Осипа Шіма асистентом мол., Івапа Заячковского і Андрея Якубовского писарями мол., і Осипа Пашковского аплікантом маніпуляцийним.

— **Презенти** одержали оо. Алекс. Стоцкий на Куровичі і Іван Яримович на Шоломию в епархії львівскій.

— **Вистава огороднича** уряджена від вчера на виставі краєвій. Бачимо там прекрасні пеляргонії, беґонії, фуксиї, гвоздики, левкопії, бросквині, цьвіти, великий аґрест і порічки, ананаси, огородовину, букети і т. п. Все те буде виставлене лише до 10 с. м.

— **Філія руского товариства педаґоґічного** в Калуши зійшла ся дня 20 м. м. на перші загальні збори. Членів явило ся мало, однак маючи достаточне, після статутів, число приступили до порядку дневного. Предсідателем зборів вибрано п. Осипа Петрушевича, емеритованого учителя з Новиці, а учителя п. Побігущого секретарем. По відчитаню статутів вибрано виділ, до котрого війшли: о. Володимир Петрушевич голова, п. Осип Петрушевич заступник голови, п. Онофер Курдидик, учитель в Калуши, секретар, п. Іван Келебай, учитель з Новиці, контрольор, а п. Алекс. Глодзиньский, учитель з Калуша, касиєр. Внесень було три: п. А. Глодзиньского, щоби удатись до краєвої Ради шкільної о призволене уживаня саль шкільних на засїданя та вправи філії; — п. Мих. Губчака, перше: щоби зладити та розіслати в Калуши і повіті відозву поучаючу о потребі та значіню товариства педаґоґічного з запросинами до вступленя в члени філії, — а друге: чи було би можливе заснованє в Калуши крамниці з приборами шкільними. Збори приняли ті внесеня і ухвалили: що до першого то секретар філії має віднестись до краєвої Ради шкільної; що до другого упрошено п. Мих. Губчака, щоби виготовив відозву; а що-до заснованя крамниці то виділ має зріло розважити цілу справу і предложити відповідні внесеня на найблизших загальних зборах філії.

— **Убийство.** Сеї ночи у Львові якась людина, іменем Ян Дадок, була в дуже воєннім настрою. В одній реставрациї при улици Зибликевича випив пиво, а не заплатив, тілько властительку вибив по лици. В обороні єї станув кухар францускої реставрациї на виставі, Павло Перрон. Дадок напав на Перрона і пробив єго ножем в правий бік. Дадока зловили і відставили до поліциї, а Перрон умирає, бо рана смертельна.

— **З Тернополя пишуть:** Два робітники від зелїзниці зранили штилетами Едварда Кизиньского і Осипа Антонова, котрих завезено до шпитала. Кизиньский ранений смертельно, Антонів лекше в плечі. Виновник, що воював штилетом, називає ся Альойзий Абель зі Львова. Єго увязнено. — Другий випадок: В білий день напав 17-літний хлопець Осип Вонтробець на п. Марию Юрчакову в Тернополя і зза станика вирвав їй 300 зр. Єго зловили і гроші відобрали, але п. Юрчакова лежить хора зі страху.

— **Дорога миш.** Двіста зр. заплатив за миш Альойзий Карлик, властитель парової фабрики ковбас у Відни. В однім склепі, де єго ковбаси продавали ся, купила пані Миха дві пари ковбасок для себе і матери. Ледви вкусила она зварену ковбасу, крикнула голосно і зімліла, бо замітила, що зубами вкусила миш в ковбасї. Дали о тім знати властям і ті засудили Карлика на 200 зр. кари — за миш.

— **Мясо кінське** їдять щораз більше у Відни. Минувшого кварталу з'їли там бідаки 4.536 коний, то значить о 257 коний більше, як в тімже кварталі минувшого року.

— **Страшна хвиля.** Інжінер зелїзниці Юрий Екль в Енс вибрав ся сими днями на візку (дрезині) з робітниками звиджувати шлях зелїзниці від Гаaги до С. Валентина. Серед дороги замітили они, що просто на дрезину їде поспішний поїзд з Остенди, котрий задля якоїсь причини значно спізнив ся. Не було часу довго надумувати ся. Робітники зіскочили зараз з візка, а інжинер замотав ся в плащ і впав поміж шини. Ще мав на тілько памяти, що ноги стягнув з шин і притулив ся до землї. В тій самій хвили надлетів поїзд, хоч єго гамували, розбив на кусні візок і перебіг понад інжінером. Як би було колесо або машина захопила за плащ, інжінера не стало би, а так на щасте нїчо єму не стало ся. Коли поїзд переїхав, робітники прискочили до інжінера, але він сам підняв ся здоров. Своєю дорогою, попамятає він ту страшну хвилю, як понад ним поїзд їхав.

— **Незвичайна пригода.** На польованю в Степанові, посїлости капітана Беллота коло Хотебора в Чехах, лучила ся дня 26 липня в своїм роді рідка і незвичайна пригода. Лїсничий тої посїлости пішов був вечером того дня з своїм 13-лїтним сином, що приїхав на вакациї, і ще з другим лїсничим на засїдку на качки. Перед тим другим лїсничим зібрав ся кшик, котрого він і постріляв в крило. Ставничий приніс постріленого птаха, а хлопець взяв єго до рук, щоби єму близше приглянути ся. В тій хвили дзьобнув кшик хлопця в око, в саму зїницю так сильно, що пробив єму своїм острим дзюбом дірку в оцї. Нещасливого хлопця привезено на другий день до Праги на клїніку професора Шебеля, де однакож доктор сказав, що нема вже нїякого ратунку і хлопець стратить око. Дивним случаєм стрітив ся сей хлопець на клїніці професора Шебеля з другим, котрому так само кшик видзьобав око.

— **Дорогий спосіб гашеня огню.** Коло Сан Дамїяна д'Арті вибух недавно огонь. Серед найбільшого розгару не стало води. Нараз пригадали собі, що в домі, котрий горів, була пивниця, повна бочок вина. Скоро приставили помпи до бочок і стали гасити огонь — вином. І справдї удало ся їм пожар загасити, тілько диво, що по тім пожарі помпери качки заганяли.... Змучили ся, бідачиска....

— **Педаґоґічна метода.** Що то! мої панове — каже один старий педаґоґ до молодших в школї — дитині треба вміти річ виложити ясно, помогти їй, а она все зрозуміє. Ану, Івасю, — звертає ся педаґоґ до ученика — скажи менї: Коли три грушки лежать на столї, а твоя сестричка прийде і одну з'їсть, то кілько ще лишить ся? — „Лишать ся ще три сестри“, каже Івась. — Нї, Івасю, я не питаю ся тебе о сестри, лише кілько грушок лишить ся? — „Не лишить ся жадна грушка, бо сестра всї з'їсть“.— Алеж, Івасю, я справдї не о грушки тебе питаю. Ми приймаємо лиш, що грушки лежать. — Ми не сьміємо нїчого приймати, бо мама не каже, і грушок також нам не вільно брати.“ — Ти мене, хлопче, не розумієш. Я собі лиш думаю, що у вас дома на столї лежать грушки. — „То ви, пане професор, зле думаєте, бо в нас анї на столї, анї в цїлім домі грушок нема.“ — Ти мене, Івасю, не хочеш зрозуміти. Я собі лиш так думаю, що грушки є, але справдї їх зовсім нема. А твоя сестра прийде і з'їсть одну з трех грушок, котрі ми собі так лише представляємо, то ще кілько лишить ся? — „Жадна грушка не лишить ся, бо ви самі, пане професор, кажете, що грушок не ма.“ — А як би они там були і ти побачив, що сестра твоя одну грушку з'їла, то ще кілько лишилось би? — „Також жадна, пане професор, бо я би з'їв инші грушки“... каже проворний Івась... — О, мої панове, то залежить лише від методи, як дитину вчити, щоби она все зрозуміла...

Господарство промисл і торговля

Стан урожаїв. Ми вже писали, що сего року урожаї в краю загалом не злі. Які они в поодиноких повітах, подаємо нинї.

В белзкім повітї пшениця добра, жито вже жнуть, яре жито дуже добре. Стручкові плоди ледви середні, бураки злі, на картофлях бадило починає чорнїти. Збори ріпаку були добрі.

В повітах каменецкім, брідзкім і золочівскім пшениці середні, місцями явила ся ржа, також на ячменах. Жита також середні, місцями колос щербатий. Вівси добрі, не так стручкові. Картофля гниє по слотах. Луки косили аж в половинї липня, тому трава кепска; лише на висших місцях добра.

Північно-східне Поділє нарікає на ржу в пшеници. І на стеблї і на колосю кинула ся ржа, дрібна, як стерта паприка. Ріпак намолотний. Жита добрі і ярица також. Зі стручкових найлучший горох, гречки і проса пропали зовсім. Конюшина і трава була добра.

На полудневім Поділю ріпаки були всюди добрі і намолотні. Урожаї взагалї добрі, щоби лише підчас жнив не було якого нещастя. Як на північнім Поділю, так і ту явила ся ржа на пшеници, хоч не так сильно. Кукурузи місцями середні, а місцями лихі.

На Покутю також кинула ся ржа на пшеницю. Жита і ячмена добрі. Кукуруза по довгій слотї жовтава і дуже заросла. Ранні картофлї починають гнити. Бураки цукрові буйні лише листєм. Инші роди середні.

Урожаї на захід від Львова по Сян пересічно добрі. На пшеницях (але як всюди, так і ту на банатцї) кинула ся ржа подекуди. Жито не дуже намолотне, бо богато є щербатих колосків. Картофлї по низинах жовкнуть. На хміль сїли остатними часами комахи.

ТЕЛЄҐРАМИ.

Ішль 2 серпня. Є. Вел. Цїсар виїхав вчера о 2 год. по полудни окремим поїздом до Відня.

Відень 2 серпня. Двірску жалобу по смерти Архікн. Вільгельма назначено на 16 днів.

Баден 2 серпня. Вчера вечером о 9 год. поблагословено тїло покійного Архикнязя Вільгельма і перевезлено на дворець, звідки повезено єго до Відня. Цїле місто було жалібно удекороване.

Рєка 2 серпня. Прибула тут німецка ескадра зложена з шести кораблїв панцирних і двох крайсерів під командою контрадмірала Ґінкого.

Лондон 2 серпня. Анґлійске правительство дало приказ комендантам анґлійских ескадр на хіньских водах, щоби сконцентрували свої кораблї в цїли охорони анґлійских інтересів.

За редакцию відповідає Адам Креховецкий.

І Н С Е Р А Т И.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.